

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19-20 травня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

жорсткі критерії відповідності займаній посаді та спрощення процедури притягнення судді до відповідальності.

Отже, на наш погляд, суддею може бути громадянин України, який досяг тридцятирічного віку, має вищу юридичну освіту та професійний стаж не менше п'яти років, пройшов спеціальну підготовку за фахом судді та відповідної спеціалізації (у сфері цивільного, кримінального, господарського чи адміністративного законодавства), володіє державною мовою та проживає на території України протягом останніх десяти років.

Встановлення вікових обмежень стануть запорукою професійної діяльності суддів, а тривала юридична практика стане ключем до винесення об'єктивних та законних рішень. На нашу думку, було б доцільно ввести після кожного п'ятирічного терміну перебування на посаді судді переатестацію, з обов'язковим звітом перед компетентним спеціально створеним для цього органом, на базі Вищої ради юстиції, що складається з шанованих професійних суддів та представників територіальних громад.

Також необхідно змінити процедури притягнення суддів до відповідальності. Передати право на надання згоди щодо утримання судді під вартою, затримання чи арешт Вищій раді юстиції, за винятком затримання судді під час або відразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Українські суди мають захищати права та свободи людини, відстоювати європейські цінності, провадити неупереджене судочинство з належною якістю, ефективністю та у розумні строки. Посада судді є основним носієм правосуддя в державі, гарантом верховенства права та закону. Тому відбір та призначення кандидатів на посаду судді – один із головних завдань в судовій системі України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Соціологічне опитування Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» та Київського міжнародного інституту соціології // <http://www.dif.org.ua/ua/publications/press-relizy/2015-i-politichni-pja.htm>.
2. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. // ВВРУ. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
3. Про Конституційний Суд України: Закон України // ВВРУ. – 1996. - № 49. – Ст.272.
4. Про судоустрій та статус суддів: Закон України // ВВРУ. – 2010. - № 41-42, № 43, № 44-45. - Ст.529.
5. Судова революція: чи вдасться відновити довіру до служителів Феміди? // <http://www.slovoidilo.ua/2015/09/24/stattja/polityka/sudova-revoljucziya-chy-vdastsya-vidnovyty-doviru-do-sluzhyteliv-femidy>.

ОРГАНІЗАЦІЙНО – ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ, ЇХ РОЛЬ ТА ФУНКЦІЇ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ДЕРЖАВИ

Булах Т.В.,

*студентка V курсу юридичного факультету
Сумського державного університету*

Наукові керівники: Куліш А. М.

*професор, д.ю.н., Заслужений юрист України, декан юридичного факультету
Сумського державного університету*

Гаруст Ю. В.

*д.ю.н., доцент кафедри АППФЕБ юридичного факультету
Сумського державного університету*

Фінансова система України має безліч проблем, що гальмують її розвиток. Однією з причин появи цих проблем є недосконале функціонування органів управління фінансовою діяльністю держави. Потреба в належному функціонуванні системи фінансових органів та інституцій в Україні сьогодні є надзвичайно важливим та актуальним питанням, оскільки від цього залежить як ефективність, так і стабільність розвитку економіки України.

За результатами раніше проведених досліджень, на нашу думку, фінансова система країни як юридична категорія - це багаторівнева соціальна система яка включає в себе врегульовану відповідними правовими нормами держави сукупність усіх наявних сфер фінансових відносин та відповідних суб'єктів таких відносин, які забезпечують збалансоване функціонування та взаємодію цих певних сфер та здійснюють управління ними [7, с. 32].

Фінансова система є складним механізмом. Ефективність її функціонування, якої істотно залежить від наступних чинників:

- налагодженості фінансових відносин у суспільстві, які визначаються, насамперед, вибором ефективної для конкретної країни фінансової моделі;
- дієвості фінансово-кредитного механізму;
- чіткості фінансового законодавства;
- організації управління фінансовою системою [8, с. 367].

Тож, більш детально розглянемо останній .

Управління — це діяльність, пов'язана з впливом керуючого суб'єкта на керований об'єкт з метою досягнення певних результатів. Управління притаманне всім сферам людської діяльності, в тому числі економічній і фінансовій. Управління фінансами — це складова частина управління економікою, його здійснює спеціальний апарат з допомогою специфічних прийомів і методів [9, с. 59].

В управлінні фінансовою діяльністю держави можна виділити об'єкти і суб'єкти управління. Об'єктами, в даному випадку, будуть фінансові відносини, в тому числі відносини, пов'язані з формуванням і використанням фондів грошових коштів. Суб'єктами управління виступають держава (в особі законодавчих і виконавчих, в тому числі фінансових органів) та фінансові служби підприємств, організацій і установ. Основним їх завданням є забезпечення злагодженості у функціонуванні окремих сфер і ланок фінансових відносин. Це досягається шляхом чіткого розмежування функцій і повноважень між фінансовими органами та інституціями.

Основними суб'єктами фінансової системи України, що здійснюють управління фінансовою діяльністю держави є:

- 1) Верховна Рада України, як єдиний орган законодавчої влади, відповідно до статті 85 Конституції України, в даній сфері здійснює: прийняття законів, в тому числі з фінансових питань; затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього, контроль за виконанням Державного бюджету України, прийняття рішення щодо звіту про його виконання; визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики; затвердження загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля; здійснення контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України відповідно до цієї Конституції та закону; затвердження рішень про надання Україною позик і

економічної допомоги іноземним державам та міжнародним організаціям; призначення на посади та звільнення з посад половини складу Ради Національного банку України; призначення на посади та звільнення з посад Голови та інших членів Рахункової палати [1].

2) Кабінет Міністрів України, як вищий орган у системі органів виконавчої влади, відповідно до статті 116 Конституції України: забезпечує проведення фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики; політики у сферах праці й зайнятості населення, соціального захисту, освіти, науки і культури, охорони природи, екологічної безпеки і природокористування; розробляє і здійснює загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального і культурного розвитку України; забезпечує рівні умови розвитку всіх форм власності; здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону; розробляє проект закону про Державний бюджет України і забезпечує виконання затвердженого Верховною Радою України Державного бюджету України, подає Верховній Раді України звіт про його виконання; спрямовує і координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади [1].

3) Президент України, як глава держави, згідно з статтею 106 Конституції України, призначає на посади та звільняє з посад половину складу Ради Національного банку України; [1].

Таким чином, вищезазначені органи здійснюють більш загальне управління, що виражається у встановленні обсягів фінансових ресурсів на перспективу для реалізації цільових програм, пов'язаних з піднесенням економіки України, проведенням її структурної перебудови, конверсії оборонних галузей, вирішення соціальних проблем тощо.

4) Центральне місце в управлінні фінансами в Україні займає Міністерство фінансів. Мінфін України, відповідно до п. 1 Положення про Міністерство фінансів України, є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної фінансової, бюджетної, а також податкової і митної політики (крім адміністрування податків, зборів, митних платежів та реалізації податкової і митної політики) [6].

Найважливішими його функціями є: формування та забезпечення реалізації державної фінансової, бюджетної політики, державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, бухгалтерського обліку; формування і забезпечення реалізації державної політики у сфері державного фінансового контролю, координації та спрямування діяльності органів виконавчої влади, уповноважених на проведення контролю за дотриманням бюджетного законодавства; здійснення заходів із підвищення ефективності управління державними фінансами; розроблення в установленому порядку проекту закону про Державний бюджет України; забезпечення управління державним та гарантованим державним боргом; забезпечення здійснення повноважень головного розпорядника бюджетних коштів в установах і організаціях, що належать до сфери управління Мінфіну України, центральних органах виконавчої влади.

Отже, саме на цей орган покладено завдання загального керівництва всією фінансовою системою країни.

5) Ще одним органом фінансової системи України, який майже на рівні з Мінфіном України здійснює управління фінансовою діяльністю держави, є Державна фіскальна служба України, що є центральним органом виконавчої влади, який згідно з п. 3 Положення про Державну фіскальну службу України, здійснює реалізацію

державної податкової політики та політики у сфері державної митної справи, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, здійснює в межах повноважень [3].

6) Державне Казначейство України входить до системи органів виконавчої влади та утворюється для реалізації державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів. Його створено з метою забезпечення повного і своєчасного виконання Державного бюджету [4].

7) Держфінінспекція спеціалізується на проведенні фінансового контролю. Державна фінансова інспекція України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України, входить до системи органів виконавчої влади [5].

8) Рахункова палата, згідно зі статтею 1 Закону України «Про Рахункову палату», від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням [2]. Вона виступає в ролі експертного органу Верховної Ради України, надаючи відповідні висновки і рекомендації з питань фінансової діяльності органів управління.

9) Особливим центральним органом державного управління є національний Банк України. Відповідно до статті 99 Конституції України, основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України [1].

Згідно приведених вище повноважень органів управління, основними векторами впливу на фінансову систему України є як мінімум три – Президент, Кабінет Міністрів України в особі Прем'єр-міністра та Верховна Рада. Тому, в сьогоднішніх умовах не має можливості для здійснення єдиної державної політики в сфері фінансів України. Кожна з існуючих політичних сил, маючи перед собою свої цілі, використовуючи владні повноваження, здійснює різний вплив на окремі складові фінансової системи України. Все це й призводить до того, що кожен з органів державного управління фактично проводить власну політику, характер якої обумовлюється цілями, які ставить перед собою суб'єкт впливу. Як наслідок, фінансова система України виявляється незахищеною перед внутрішніми і зовнішніми негативними факторами, що призводить до значних фінансових втрат.

З метою удосконалення існуючого стану функціонування фінансової системи взагалі, та окремо кожного органу управління, що має вплив на фінансову діяльність держави, необхідно реалізувати наступне:

- провести єдину та ефективну державну політику у фінансовій сфері;
- усунути існуючі колізії в нормативно – правових актах, що регулюють діяльність органів управління;
- створити сприятливі умови для розвитку та функціонування фінансової системи України;
- створити умови для ефективної мобілізації і розміщення фінансових ресурсів учасниками фінансової системи України з урахуванням інтересів не тільки правлячої верхівки, а і всього суспільства;
- забезпечити рівні можливості для доступу до фінансових ринків та запровадити дієвий механізм захисту прав їх учасників;
- забезпечити додержання всіма суб'єктами фінансової системи України вимог законодавства;
- здійснювати контроль за прозорістю та відкритістю фінансової системи України;
- сприяти інтеграції в європейську та світову фінансові системи.

Висновки. Отже, до основних суб'єктів фінансової системи України належать Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Президент, Міністерство фінансів, Державна фіскальна служба, Державне казначейство, Державна фінансова інспекція, Рахункова палата, Національний Банк України та інші. Всі вони діють для забезпечення злагодженості у функціонуванні окремих сфер і ланок фінансових відносин. Для цього здійснюється такі основні функціональні елементи управління, як планування, оперативне управління та контроль. Правильність їх розподілу між органами державної влади є запорукою ефективного існування та подальшого розвитку фінансової системи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // [електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про Рахункову палату: Закон України [Електронний ресурс]. - № 576-VIII від 02.07.2015 р. // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/576-19>
3. Про Державну фіскальну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. - № 548 від 22.07.2015 р. // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-п>
4. Про Положення про Державну казначейську службу України: Указ Президента України [Електронний ресурс]. - N 1078/2011 (1078/2011) від 29.11.2011 р. // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/460/2011>
5. Про Положення про Державну фінансову інспекцію України: Указ Президента України [Електронний ресурс]. - № 499/2011 від 23.04.2011 р. // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/499/2011>
6. Про Положення про Міністерство фінансів України: Указ Президента України [Електронний ресурс]. - N 141/2013 (141/2013) від 18.03.2013 р. // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/446/2011>
7. Гаруст Ю.В. Організаційно-правова структура фінансової системи України за сферами виникнення фінансових відносин / Ю.В. Гаруст, Т.А. Кобзева // Форум права. – 2015. - № 5. – с. 27 – 38
8. Селюченко, Н. Є. Управління фінансовою системою України / Н. Є. Селюченко, З. К. Шмігельська // Вісник Національного університету "Львівська політехніка" . – 2012 . – N725: Проблеми економіки та управління . – С. 366-371.
9. Стасюк Н.Л. Фінанси. Навчальний посібник / Н.Л. Стасюк. – Вінниця: ВНТУ, 2008.- 256с.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ДЕТІНІЗАЦІ ВІДНОСИН У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Бурбика М. М.

*д.ю.н., доцент, завідувач кафедри АГПФЕБ юридичного факультету
Сумського державного університету*

Економіка України, яка протягом останніх років існує в умовах затяжної політичної та фінансової кризи, а також на фоні проведення антитерористичної операції на Сході країни все більше і більше нарощує відсоток тіньового сектору.

Звичайно, що тіньові відносини в економіці, маючи об'єктивний характер, існують в будь-якій країні, але завдання держави полягає в тому, щоб з метою забезпечення економічної безпеки країни не допустити перевищення критичного рівня тінізації.